

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Medvlla Theologiæ Moralis

Busenbaum, Hermann

Monasterii Westphaliæ

Dub. II. Quæ causa excuset ab observatione festorum, ob quas opera
prohibita liceant?

urn:nbn:de:hbz:466:1-40957

consilia conficere, eligere, &c. quia non requirunt
strepitum judiciale. v. *Bon. l. c.*

DUBIUM II.

*Qua causa excusent ab observatione festo-
rum, ob quas opera prohibita
liceant?*

Tales præcipuè sunt septem:

Prima. Dispensatio Episcopi, vel habentis po-
testatem, quasi Episcopalem: ut superiores Religi-
onum, imò & Parochi, quando non datur facilis
accessus ad Episcopum. *Suar. c. 33. Lay. c. 4. num. 2.
Bon. p. 1. n. 20.*

Secunda. Consuetudo: nam sic licent munditiæ
illæ in festis passim haberi solitæ; & præparaciones
deliciarum non necessariorum, ut cupidiarum, pla-
centariorum, & similiarum ciborum artificiosorum: item
emptiones & venditiones recularum parvi mo-
menti. *Bon. l. c. Laym. l. c.*

Tertia. Pietas in Deum: per quam licent opera,
quæ proximè, (non quæ remotè) spectant ad cul-
tum Dei; ut pulsare campanas, circumferre ima-
gines, vel cruces, in supplicatione. Ornare au-
tè, & verrere templa, ac similia, quæ ad ipsū offi-
cium non spectant, si absque ratione in festum
differantur, venialia habentur. *Fill. num. 218,
Bon. l. c.*

Quarta. Charitas erga proximum: per quam li-
cent, & valent actus judiciales pauperum, orpha-
norum, viduarum, & miserabilium personarum,
ne expensis graventur. Sic etiã possunt rusticano-
rum in parvis oppidis, si aliis diebus adesse neque-

ant, causæ civiles agitari. Similiter licet pauperibus & infirmis, pro tunc egentibus, subvenire. Item emere & vendere rusticis, qui alijs diebus impediuntur. *Laym. c. 2. n. 7. v. Dian t. 1. R. 34.*

Quinta. Necessitas propria vel aliena, corporis vel animæ; si nimirum sine gravi incommodo, aut detrimento aliquid omitti non possit. Quomodo excusantur. 1. Judicia, quæ celeritatem requirunt: v. g. si latro sit fugiturus, nisi tunc capiatur. 2. Servi & ancillæ coacti à dominis laborare, nec audentes recusare: quod si tamen frequenter contingat, eos deserere debent. *Suar. Laym. l. c. 3.* Idem & similes reficientes suas vestes, cum id alijs diebus non possint. 4. Pauperes, qui se suasque alere non possunt, operantes privatim, sine scandalo; maximè, quando multi dies festi concurrunt, *Bon. n. 13.* 5. Cocci & culinarii. 6. Pistorum, laniones, & similes in oppidis populosis, & concursu festorum. 7. Chirurgi, & pharmacopolæ. 8. Conflatores ferri & vitri, coctores laterum, calcis, &c. & quicumque, quorum opus semel coeptum non potest interrumpi sine damno. 9. Molitores, & naucleri pendentes à ventis. 10. Piscatores halieum, tinnorum, &c. qui certò tantum anni tempore id possunt. 11. Instauratores fontium, pontium, viarum publicarum, & similium, quæ moram non patiuntur. 12. Sartores in operibus necessariis, ut funeribus, nuptiis, &c. si aliter fieri non potest, ut satisfaciant. 13. Agricolaë ad cavendum damnum ruri laborantes; ut si ob pluviam imminentem segetes vel scœnum congregent, *Bo. n. 13. Fill. n. 211. 14.* Deniq; excusantur etiam merca-

tores, qui clausis tabernis quædam vendunt, cum præsupponere possint, emptoribus ea tunc esse necessaria, nec aliàs commodè emere posse. De supradictis v. *Suar. Fil. Laym. Bon. ll. cc.*

Sexta. Utilitas, non simpliciter necessaria, sed ad communem lætitiã, vel splendorem: sic enim licet in adventu vel ortu principis laborare, ut perficiantur theatra, ignes, vestes, &c. Quanquam monet rectè *Suar.* præstare in hoc casu petere veniam à pastoribus. v. *Bon.*

Septima. Excusat item, saltem à gravi peccato, parvitas operis, seu temporis. Unde grave non videtur una hora laborare, ut habet *Suar. l. 2. de festis c. 32.* maxime, ut notat *Laym.* si labor non sit nimis servilis, & fatigans corpus. Imò durum videtur mortalis damnare, si quis duas aut tres horas impendat, v. *Fil. t. 27. c. 11. q. 1. n. 105.* In forensibus autem & judicialibus, materiæ quantitatem non ex quantitate temporis, sed qualitate operis desumendam, monet *Escob. E. 5. c. 3. n. 14. ex Palao. tom. 1. tr. 9. d. 2. p. 3. n. 4.* Sic grave peccatum esse asserit venditionem rei magni momenti, cum magna solennitate, licet brevi tempore fiat. Quod intellige (secundum supradicta) nisi consuetudo, vel necessitas excuset.

DUBIUM III.

Quæ opera festis præcipiantur?

Resp. Præcipitur I. Auditio concionis: non tamen sub mortali, nisi quatenus quisq; tenetur discere necessaria ad salutem. v. *Trid. sess. 24. c. 4. de*

H 5

re-